

389. Tegenstrijdig belang als vorm van belet bij een stichting

MR. C.L. MERKS

In deze bijdrage gaat het om de vraag in hoeverre geldige besluitvorming van een stichting kan worden gewaarborgd indien tegenstrijdig belang van een bestuurder statutair als vorm van belet wordt aangemerkt.

1. Inleiding

Sinds de inwerkingtreding van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen¹ op 1 juli 2021² kent de wet meer governance-regels voor stichtingen, waaronder bepalingen over tegenstrijdig belang en belet. Deze regels dragen bij aan de transparantie en integriteit van de besluiten van het bestuur van een stichting, maar kunnen ook complicaties veroorzaken bij de besluitvorming. Zo kan het geval waarin een bestuurder een tegenstrijdig belang heeft dat in de statuten wordt aangemerkt als vorm van belet verhinderen dat aan de quorum- en meerderheidseisen die voor een besluit gelden, wordt voldaan. Een voorbeeld waarin een dergelijk probleem zich voordoet, is dat een notaris geen akte tot fusie kan passeren als het besluit tot fusie door een geval als het bovenstaande niet tot stand is gekomen. De besluitvorming binnen het bestuur omtrent een fusie is in dit geval gestagneerd, wat de continuïteit van de stichting ondermijnt.

In deze bijdrage gaat het om de vraag in hoeverre geldige besluitvorming van een stichting kan worden gewaarborgd indien tegenstrijdig belang van een bestuurder statutair als vorm van belet wordt aangemerkt. De nadruk zal liggen op de situatie waar een of meer bestuurders (maar niet alle) in een meerhoofdig bestuur belet zijn. Om de problematiek van gefrustreerde of ongeldige besluitvorming te onderwerpen, is aan het eind van dit artikel een concreet voorstel voor een statutaire bepaling voor de stichting die deze problematiek adresseert opgenomen.

2. Tegenstrijdig belang

Een bestuurder moet zich onthouden van de beraadslaging en besluitvorming indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang

van de stichting en de met haar verbonden onderneming of organisatie (hierna: de ‘onthoudingsregel’).³ Ter voorkoming dat er in zijn geheel geen besluiten kunnen worden genomen als alle bestuurders een tegenstrijdig belang hebben, kent de wet de escalatieregeling. Deze regeling bepaalt dat in dergelijke situaties het besluit wordt genomen door de raad van commissarissen of, bij het ontbreken van een raad van commissarissen, door het bestuur onder schriftelijke vastlegging van de overwegingen.

Bij een meerhoofdig bestuur waar een of meer bestuurders (maar niet alle) een tegenstrijdig belang heeft (hebben), zullen in beginsel de overige bestuurders het bestuursbesluit nemen. De escalatieregeling is niet van toepassing, ook als niet aan de quorum- en meerderheidsvereisten van een besluit kan worden voldaan.⁴ Het niet-halen van een quorum is namelijk het gevolg van de interne regeling van besluitvorming en niet van een tegenstrijdig belang van alle bestuurders.⁵ In dat geval zal het besluit dus niet tot stand kunnen komen.

3. Besluitvorming in strijd met de wettelijke tegenstrijdigbelangregeling

Ondanks de dwingendrechtelijke onthoudingsregel kan het voorkomen dat de bestuurder met een tegenstrijdig belang toch deelneemt aan de vergadering en zijn stem uitbrengt. Het tegenstrijdig belang heeft door de dwingendrechtelijke onthoudingsregeling slechts gevolgen voor de bevoegdheid

¹ Stb. 2020, 507.

² Stb. 2021, 284.

³ Art. 2:291 lid 6 jo. lid 3 BW.

⁴ Zie anders: W.J.M. van Veen, ‘Statuten en tegenstrijdig belang’, *JBN* 2022/10, p. 6; Dijk/Van der Ploeg, *Van vereniging en stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, par. 5.4.3; K.H.M. de Roo, *Bestuur van rechtspersonen (ZIFO-reeks nr. 34)(diss. Amsterdam VU)*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, par. 9.3.1.3.

⁵ Asser/Rensen 2-III 2022/137. Zie ook: G.J.C. Rensen & P.H.N. Quist, ‘De Wet bestuur en toezicht in de rechtspraak (I)’, *WPNR* 2021/7327, p. 431 en 433; P.H.N. Quist, ‘De Wet bestuur en toezicht rechtspersonen en de governance van stichtingen’, *ftV* 2022/8, p. 10.

dit stemrecht *uit te oefenen*, maar niet voor de stemgerechtigdheid *an sich*.

Het tegenstrijdig belang heeft door de dwingendrechtelijke onthoudingsregeling slechts gevolgen voor de bevoegdheid dit stemrecht *uit te oefenen*, maar niet voor de stemgerechtigdheid *an sich*

De bestuurder *mag* dus wettelijk gezien niet stemmen, maar hij *kan* dit wel.⁶

Indien de geconflieeerde bestuurder alsnog deelneemt aan de beraadslaging en/of besluitvorming is sprake van een gebrek in de totstandkoming van het besluit en het besluit vernietigbaar op grond van art. 2:15 lid 1 sub a BW.⁷ Het besluit kan dus wel tot stand komen, aangezien zijn stem wel geldig is (en niet nietig zoals bij belet) en hierdoor wel aan de quorum- en meerderheidseis wordt voldaan. Een vernietigbaar besluit kan worden bevestigd door het bestuur, mits dit geschiedt in de afwezigheid van de geconflieeerde bestuurder.⁸ Echter, voor een bevestigingsbesluit gelden dezelfde vereisten als voor het te bevestigen besluit, waardoor ook bij dit besluit niet aan de quorum- en meerderheidseis wordt voldaan.⁹

Nietigheid van het besluit is slechts aan de orde als het verkeerde orgaan het besluit heeft genomen, bijvoorbeeld omdat het bestuur het besluit neemt maar de bevoegdheid bij de raad van commissarissen lag omdat alle bestuurders een tegenstrijdig belang hadden of het bestuur ten onrechte het besluit niet genomen heeft.¹⁰

Zelfs als sprake is van tegenstrijdig belang en de bestuurder alsnog deelneemt in de beraadslaging en besluitvorming, dient de bestuurder bij zijn taakuitvoering te handelen in het belang van de stichting en de daarmee verbonden onderneming of organisatie. Indien de bestuurder handelt in strijd met dit belang of in ieder geval zich niet laat leiden door dit belang bij het uitoefenen van zijn taak, handelt hij in strijd met een wettelijke plicht. Onder bepaalde omstan-

digheden kan dit aansprakelijkheid opleveren,¹¹ bijvoorbeeld interne aansprakelijkheid van de bestuurder op grond van onbehoorlijke taakvervulling of het oordeel dat sprake is van twijfel aan een juist beleid of wanbeleid.¹²

Of een bestuurder al dan niet aansprakelijk gesteld kan worden zal afhangen van de omstandigheden van het geval, waaronder de mate van bewustzijn van het tegenstrijdig belang. Wanneer een bestuurder immers bewust is van zijn tegenstrijdig belang (en dus zijn belet) en de bestuurder dit verzwijgt bij de beraadslaging en/of besluitvorming, zal een rechter eerder van oordeel zijn dat de bestuurder zijn taak onbehoorlijk heeft vervuld, dan wel dat sprake is van redenen om aan een juist beleid en juiste gang van zaken te twijfelen. Een andere factor die in aanmerking genomen moet worden bij de afweging door de rechter is of de stichting schade heeft geleden vanwege het handelen van de bestuurder. Een laatste voorbeeld als factor zijn de motieven van de bestuurder die hem tot dit handelen hebben gebracht, zoals persoonlijk financiële voordelen of zakelijke kansen bij een andere onderneming waar hij ook bij betrokken is.

4. Belet

De statuten van een stichting moeten een regeling bevatten over de wijze waarop in de uitoefening van de bestuurstaken en -bevoegdheden voorlopig wordt voorzien in geval van belet van *alle* bestuurders.¹³ Het is niet vereist, maar wel raadzaam, om een beletregeling in de statuten op te nemen voor de situatie waarin ten aanzien van een of meer, maar niet *alle*, bestuurders ontstentenis of belet bestaat.

Het is niet vereist, maar wel raadzaam, om een beletregeling in de statuten op te nemen voor de situatie waarin ten aanzien van een of meer, maar niet *alle*, bestuurders ontstentenis of belet bestaat

Dit voorkomt dat de besluitvorming stagneert door bijvoorbeeld de aanwezigheid van belet van een bestuurder door tegenstrijdig belang, tot er een bestuurswissel plaatsvindt.

Van belet is sprake als de bestuurder zijn functie tijdelijk niet kan of mag uitoefenen,¹⁴ maar wel in 'functie' blijft.¹⁵ Onderscheid kan gemaakt worden tussen functioneel en feitelijk belet. Er is sprake van functioneel belet als de

6 Asser/Kroeze 2-I 2021/282; W.J.M. van Veen, 'Statuten en tegenstrijdig belang', *JBN* 2022/10, p. 5; J.A. Terstegge, *Beperking van de bestuursbevoegdheid bij de naamloze en besloten vennootschap (Instituut voor Ondernemingsrecht nr. 127)*, Deventer: Wolters Kluwer 2022, par. 4.5. Anders: J.D.M. Schoonbrood & J.J. Meppelink, 'Stemrechtregelingen voor het bestuur en de raad van commissarissen van een NV/BV en de invloed van een tegenstrijdig belang daarop', *WPNR* 2016/7113, p. 526.

7 *Kamerstukken II* 2015/16, 34491, nr. 3, p. 12. Zie ook: Schmieman, in: *T&C Ondernemingsrecht* 2022, art. 2:291 BW, aant. 7; W.J.M. van Veen, 'Statuten en tegenstrijdig belang', *JBN* 2022/10, p. 7-8.

8 Asser/Van Solinge & Nieuwe Weme 2-IIb 2019/233.

9 Art. 2:15 lid 6 BW.

10 HR 19 februari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK5989, *NJ* 2010/296, m.nt. Van Schilfgearde (*Fuldauerstichting II*), r.o. 3.6.2. Zie ook: Schmieman, in: *T&C Ondernemingsrecht* 2022, art. 2:291 BW, aant. 7.

11 Vgl. *NVP* 2011, p. 37.

12 Op grond van art. 2:9 jo. art. 2:149 resp. art. 2:259 BW, art. 2:138 resp. art. 2:248 jo. art. 2:149 resp. art. 2:259 BW, art. 6:162 BW, art. 2:350 en art. 2:355 BW. Zie ook: Asser/Van Solinge & Nieuwe Weme 2-IIb 2019/389.

13 Art. 2:291 lid 5 BW.

14 *Kamerstukken II* 2015/16, 34491, nr. 3, p. 13.

15 B. Snijder-Kuipers & T. Kok, 'Wet bestuur en toezicht rechtspersonen voor financiële instellingen', *FR* 2022/11, p. 269.

bestuurder zijn functie niet meer *mag* uitoefenen en van feitelijk belet wanneer de bestuurder zijn functie niet *kan* uitoefenen.¹⁶ Van functioneel belet is dus sprake als er een externe factor aanwezig is, bijvoorbeeld bij tegenstrijdig belang, terwijl bij feitelijk belet er sprake is van een fysieke onmogelijkheid van de bestuurder zelf. In de volgende tabel worden enkele voorbeelden genoemd van functioneel en feitelijk belet.

Functioneel belet ¹⁷	Feitelijk belet ¹⁸
Schorsing	(Langdurige) ziekte
Tegenstrijdig belang (als de statuten belet bepalen)	Zwangerschap- en bevalingsverlof
	Korte gevangenhouding

Er zijn twee manieren om de beletregeling in te richten. De statuten bepalen dat:

1. de overige bestuurders bevoegd zijn het besluit nemen; of
2. de persoon/het orgaan bevoegd is een beletfunctionaris aan te wijzen. Het gaat hier niet om een bestuurder, maar om iemand die voor wat betreft de bewuste bestuurstaken gelijk wordt gesteld met een bestuurder.

De eerste manier is reeds het uitgangspunt van de wetgever, maar kan ertoe leiden dat geen besluit genomen kan worden omdat quorum- en meerderheidseisen niet worden gehaald. De tweede manier biedt voor dit probleem wel een uitkomst. De beletfunctionaris vervangt namelijk de bestuurder(s) met belet tijdens en in verband met het belet in zijn bestuurstaak.¹⁹

5. Tegenstrijdig belang als vorm van belet

Met het aanmerken van tegenstrijdig belang als vorm van functioneel belet in de statuten bij een stichting met een meerhoofdig bestuur wordt voorkomen dat geen (geldig) besluit tot stand kan komen wanneer een of meer bestuurders (maar niet alle) belet zijn. Indien de statuten bepalen dat er een beletfunctionaris wordt aangesteld, heeft dit te elden als een geoorloofde oplossing om het tegenstrijdig belang van de bestuurder te ondervangen.²⁰

Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat de statuten kunnen bepalen wanneer sprake is van belet en ook hoever

het belet strekt.²¹ Belet kan hierdoor zowel volledig als partieel zijn.²² In een statutaire beletregeling kan worden bepaald dat de geconflicteerde bestuurder niet bevoegd is deel te nemen aan de beraadslaging en besluitvorming omtrent het besluit dat ziet op het onderwerp waarbij hij een tegenstrijdig belang heeft.²³ Het (partieel) belet eindigt nadat de besluitvorming heeft plaatsgevonden.

6. Besluitvorming in strijd met de statutaire beletregeling

De bestuurder die belet is, is niet langer stemgerechtigd met betrekking tot dat agendapunt.²⁴ Anders dan bij de reguliere tegenstrijdigbelangregeling kan in de statuten niet worden bepaald dat de bestuurder die belet is, het besluit alsnog neemt. Ingeval in de statuten is voorzien in een regeling dat een beletfunctionaris een stem mag uitbrengen, heeft het belet van de bestuurder geen invloed op de totstandkoming van het besluit. De beletfunctionaris mag echter zelf geen tegenstrijdig belang hebben. De onthoudingsregeling geldt namelijk ook voor beletfunctionarissen.²⁵

Indien geen regeling voor een beletfunctionaris is opgenomen, kan het belet van een bestuurder de besluitvorming frustreren. Geldige stemmen kunnen slechts worden uitgebracht door of namens personen die krachtens de wet en de statuten stemgerechtigd zijn. Indien de bestuurder die belet is alsnog deelneemt aan de besluitvorming, wordt zijn stem nietig geacht. Dit is anders bij het uitbrengen van een stem wanneer de bestuurder een tegenstrijdig belang heeft dat in de statuten niet als vorm van belet wordt aangemerkt: deze stem is wel geldig. De nietige stem van de bestuurder zal niet kwalificeren als voor- of tegenstem, maar heeft tot gevolg dat de stem als niet uitgebracht wordt beschouwd.²⁶ Of een bestuursbesluit dan alsnog tot stand komt, hangt af van de stemverhouding in de statuten.²⁷ Indien zijn stem van doorslaggevend belang was, komt het besluit niet tot stand omdat de vereiste meerderheid niet is behaald.²⁸

Wanneer de bestuurder die belet is, aanwezig is bij de vergadering – ongeacht of hij al dan niet een stem heeft uitgebracht – en een besluit tot stand komt, zijn de gevolgen voor de geldigheid van het besluit en de mogelijke aansprakelijkheid van de bestuurder dezelfde als bij de aanwezigheid van een bestuurder bij de beraadslaging en/of besluit-

16 R.J.S.P. Boekweit & M.A.C. Appels, 'Mogelijkheden en grenzen van statutaire beletregelingen', *TOP* 2022/119, p. 21.

17 *Kamerstukken II* 2018/19, 34491, nr. 6, p. 12; *Kamerstukken II* 2008/09, 31763, nr. 3, p. 19.

18 Asser/*Van Solinge & Nieuwe Weme 2-IIb* 2019/189.

19 R.J.S.P. Boekweit & M.A.C. Appels, 'Mogelijkheden en grenzen van statutaire beletregelingen', *TOP* 2022/119, p. 21; M.J. van Uchelen-Schipper & P.P. de Vries, 'Ontstentenis of belet van bestuurders en commissarissen in tijden van corona', *Ondernemingsrecht* 2020/78, p. 424 en 427.

20 G.J.C. Rensen, 'Tegenstrijdig belang in de notariële praktijk', *WPNR* 2013/6979, p. 462-463; R.G.J. Nowak, 'Tegenstrijdig belang als vorm van belet', *WPNR* 2013/6979, p. 472.

21 *Kamerstukken II* 2018/19, 34491, nr. 11, p. 4-5. Zie ook: W.J.M. van Veen & J.A.M. ten Berg, 'Enkele overpeinzingen bij het wetsvoorstel Bestuur en toezicht rechtspersonen', *WPNR* 2019/7236, p. 330-331.

22 *Kamerstukken II* 2018/19, 34491, nr. 11, p. 4-5.

23 R.J.S.P. Boekweit & M.A.C. Appels, 'Mogelijkheden en grenzen van statutaire beletregelingen', *TOP* 2022/119, p. 21.

24 W.J.M. van Veen, 'Statuten en tegenstrijdig belang', *JBN* 2022/10, p. 5.

25 R.J.S.P. Boekweit & M.A.C. Appels, 'Mogelijkheden en grenzen van statutaire beletregelingen', *TOP* 2022/119, p. 22; Asser/*Van Solinge & Nieuwe Weme 2-IIb* 2019/189; Chr. M. Stokkermans, 'De beperkte groep aandeelhouders (BGA)', *WPNR* 2013/6969, p. 259.

26 Huizink, *GS Rechtspersonen*, art. 2:13 BW, aant. 2.1.

27 Roest, in: *T&C Ondernemingsrecht*, art. 2:13 BW, aant. 2.

28 W.J.M. van Veen, 'Statuten en tegenstrijdig belang', *JBN* 2022/10, p. 7-8.

vorming met een tegenstrijdig belang (zie paragraaf 3).²⁹ De statuten hebben immers beoogd aan te sluiten bij de onthoudingsregeling zoals deze te gelden heeft bij tegenstrijdig belang.

7. Voorbeeld statutaire bepaling

Een voorbeeld van een statutaire bepaling waarbij tegenstrijdig belang als vorm van belet wordt aangemerkt luidt als volgt:

‘Van belet is sprake als een bestuurder tijdelijk niet in staat is zijn functie uit te oefenen. Onder belet wordt verstaan:

a. een direct of indirect persoonlijk belang dat tegenstrijdig is met het belang van de stichting en de daarmee verbonden onderneming of organisatie, met dien verstande dat slechts sprake is van belet voor de duur van de desbetreffende beraadslaging en besluitvorming over het desbetreffende onderwerp waar het tegenstrijdig belang op ziet;

(...)

In het voorstel wordt aangenomen dat de bestuurders zonder belet (tijdelijk) het bestuur zullen vormen in geval een of meer bestuurders (maar niet alle) belet zijn. Dit kan ook expliciet worden bepaald, door bijvoorbeeld in de statuten op te nemen:

‘In geval van ontstentenis of belet van één of meer bestuurders zijn de overige bestuurders of is de enig overgebleven bestuurder met het bestuur van de stichting belast.’

Het is echter, gelet op wat in het voorgaande is besproken, aan te bevelen de statuten te verduidelijken door de quorum- en/of de meerderheidseisen te refereren aan de bestuurders die stemgerechtigd zijn c.q. niet belet zijn. Een voorbeeld van een algemene statutaire bepaling die daarin voorziet, kan als volgt luiden:

‘In de artikelen van deze statuten waar verwezen wordt naar quorum-eisen of meerderheidseisen wordt onder “bestuurders” “stemgerechtigde bestuurders” verstaan, tenzij in de statuten anders is bepaald.’

Er kan ook een regeling opgenomen worden die bepaalt dat ingeval een besluit niet kan worden genomen omdat een quorum- en/of meerderheidseis niet is behaald een nieuwe vergadering kan worden bijeengeroepen waarin de quorum- en/of meerderheidseisen niet van toepassing zijn. Tot slot is een alternatief om de quorum- en/of meerderheidseis zodanig te formuleren dat bij belet van één bestuurder door de aanwezigheid van een tegenstrijdig belang een ander quorum of een andere meerderheid geldt.

Het aanpassen van de quorum- en/of meerderheidsvereisten van elk besluit in de statuten of het niet van toepassing verklaren van de quorum- en/of meerderheidsvereisten in een tweede vergadering heeft tot gevolg dat deze eisen eenvoudiger worden gehaald omdat de aanwezigheid van het tegenstrijdig belang besluitvorming niet in de weg staat. In sommige gevallen is dit niet wenselijk, bijvoorbeeld voor besluiten die van materieel belang zijn voor de stichting. De statuten kunnen hiervoor afwijkende bepalingen bevatten.

8. Alternatief: extra stem bij staken van stemmen

Er bestaat een alternatief. De statuten kunnen bepalen dat bij staken van stemmen door de aanwezigheid van belet van één of meer bestuurders een stem wordt uitgebracht door een lid van een ander orgaan of een bij de stichting betrokken derde (in de zin van art. 2:8 lid 1 BW), mits deze persoon niet meer stemmen kan uitbrengen dan de andere bestuurders tezamen. In dit geval brengt de aangewezen de doorslaggevende stem uit op grond van de bevoegdheid die hem in de statuten is verleend.³⁰ De stem van de bestuurder die belet is, gaat zo niet verloren en de besluitvorming wordt dan niet gefrustreerd.

9. De (on)mogelijkheid om de statuten te wijzigen

De bijdrage gaat ervan uit dat de statuten van een stichting nog moeten worden opgesteld, dan wel kunnen worden gewijzigd. Indien dit geen optie is, zal door het bestuur een verzoek tot wijziging van de statuten van de stichting aan de rechter moeten worden gedaan. De rechter wijst het verzoek alleen toe als ongewijzigde handhaving van de statuten zou leiden tot gevolgen die bij de oprichting redelijkerwijze niet kunnen zijn gewild en de statuten in de mogelijkheid van wijziging niet voorzien of zij die tot wijziging de bevoegdheid hebben dat niet doen.³¹ De statutenwijziging komt tot stand door de rechterlijke uitspraak en zij geldt vanaf het moment dat de uitspraak kracht van gewijsde heeft gekregen.³²

Het verzoek van het bestuur tot statutenwijziging dient gepaard te gaan met een wijzigingsvoorstel, reden waarom het aan te raden is al een notaris te benaderen die de conceptbepalingen kan opstellen. Het wijzigingsvoorstel van het bestuur dient strikt noodzakelijk te zijn om de blokkade op te heffen. Een uitgebreidere wijziging zal worden afgewezen.³³ De rechter is bij toewijzing van het verzoek

²⁹ W.J.M. van Veen, ‘Statuten en tegenstrijdig belang’, *JBN* 2022/10, p. 5; HR 10 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1275, «JOR» 2020/195, m.nt. Van Vught, r.o. 3.3.2.

³⁰ Asser/Van Solinge & Nieuwe Weme 2-*Ib* 2019/213 en 217 en 228; J.D.M. Schoonbrood & J.J. Meppelink, ‘Stemrechtregelingen voor het bestuur en de raad van commissarissen van een NV/BV en de invloed van een tegenstrijdig belang daarop’, *WPNR* 2016/7113, p. 529.

³¹ Art. 2:294 BW.

³² Rb. Amsterdam 23 april 2015, «JOR» 2015/202.

³³ Rb. Noord-Holland 16 november 2021, ECLI:NL:RBNHO:2021:10815; Hof Arnhem-Leeuwarden 12 oktober 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:8167, *RN* 2017/4.

tot wijziging van de statuten namelijk niet gebonden aan de door de verzoeker ingediende wijzigingsvoorstellen en kan hiervan afwijken waar hij dit nodig acht.³⁴

De vraag is echter of een verzoek tot wijzigen van de statuten wordt toegewezen in een geval dat een besluit niet genomen kan worden omdat er niet is voldaan aan de quorum- en/of meerderheidsvereisten in een enkel geval.

De vraag is echter of een verzoek tot wijzigen van de statuten wordt toegewezen in een geval dat een besluit niet genomen kan worden omdat er niet is voldaan aan de quorum- en/of meerderheidsvereisten in een enkel geval

De jurisprudentie is casuïstisch; de toewijzing van het verzoek zal dan ook afhangen van de omstandigheden van het geval. Het verdient dan ook aanbeveling om subsidiair een verzoek te doen op grond van art. 2:8 lid 2 BW tot ontheffing van het voor het besluit vereiste quorum- of meerderheidsvereiste, omdat ongewijzigde handhaving van

de statuten van de stichting in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.³⁵

10. Conclusie

Bij gebreke aan een behoorlijke redactie van de beletregeling in de statuten van een stichting zal in sommige gevallen geen geldige besluitvorming kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld als de quorum- en meerderheidsvereisten niet kan worden gehaald door een tegenstrijdig belang bij een bestuurder. Om dit probleem te ondervangen, kunnen de statuten een regeling bevatten die inhoudt dat de quorum- en meerderheidsvereisten worden gebaseerd op stemgerechtigde bestuurders en niet op bestuurders ‘in functie’. Deze statutaire regeling zorgt ervoor dat besluiten sneller en zonder inmenging van de rechter kunnen worden genomen, hetgeen de continuïteit en efficiëntie van het bestuur van de stichting ten goede komt.

Dit artikel is afgesloten op 9 december 2024.

Over de auteur

Mr. C.L. (Lotje) Merks

Advocaat bij Windt Le Grand Leeuwenburgh.

³⁴ Art. 2:294 lid 2 BW. Hof Arnhem 9 maart 2006, «JOR» 2006/121; Hof Arnhem-Leeuwarden 12 oktober 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:8167, RN 2017/4, r.ov. 5.8 en 5.9.

³⁵ Vgl. Rb. Noord-Holland 18 juli 2024, ECLI:NL:RBNHO:2024:7600, r.ov. 4.3; Rb. Amsterdam 19 oktober 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:6597, r.ov. 4.3 en 4.4.